

14de JAARGANG, NR. 250
11 JANUARI 2016

IN DIT NUMMER:

1 NIEUWS

3 JAZZ OP PAPIER

4 JAZZ OP DE PLAAT

Organic Three Plus, Mimi Verdere,
Carlo Nardozza, Måäk e.a.

8 JAZZ OP DE PLANKEN

Jazzorkest van het Concertgebouw
met Francien van Tuinen,
Stranger than Paranoia e.a.

EN VERDER:

12 2016 (Roos Plaatsman)

13 Op tijd beginnen (Mike del Ferro)

14 Gouwe Ouwe (Hessel Fluitman)

JAZZFLITS 251

staat **25 JANUARI** op

<http://www.jazzflits.nl>

JAZZFLITSEN

NPR: 'Beste cd's 2015 van Rudresh Mahanhatta en Maria Schneider'

Saxofonist Rudresh Mahanhatta en het Maria Schneider Orchestra staan bovenaan in de NPR Music Jazz Critics Poll 2015. Zij maakten volgens de 147 meewerkende Amerikaanse critici vorig jaar de beste albums. In totaal droegen de critici zevenhonderd titels aan.

De verkiezing van de jazz-cd van het jaar bestaat tien jaar en werd in 2006 door Francis Davis geïnitieerd in The Village Voice. Tegenwoordig publiceert de Amerikaanse publieke omroep NPR de lijst. De Top 10 van 2015 ziet er zo uit:

1 Rudresh Mahanhatta

Bird Calls (ACT)

1 Maria Schneider Orchestra

The Thompson Fields (ArtistShare)

3 Jack DeJohnette

Made In Chicago (ECM)

4 Kamasi Washington

The Epic (Brainfeeder)

5 Vijay Iyer Trio

Break Stuff (ECM)

6 Henry Threadgill Zooid

In For A Penny, In For A Pound (Pi)

7 Mary Halvorson

Meltframe (Firehouse 12)

8 Steve Coleman

Synovial Joints (Pi)

9 Charles Lloyd

Wild Man Dance (Blue Note)

10 Chris Lightcap's Bigmouth

Epicenter (Clean Feed)

33 Irene Schweizer & Han Bennink

Welcome Back (Intakt)

Meer van deze lijst staat op pag. 15

JAZZFLITS 250

ia77

JazzFlits

ONAFHANKELIJK JAZZPERIODIEK SINDS 2003

Hans Dulfer tijdens de viering van zijn 75ste verjaardag eind mei 2015 in De Melkweg te Amsterdam. (Foto: Joke Schot)

**LEVENSVERHAAL HANS DULFER EIND
 JANUARI IN BOEKVORM GEPRESENTEERD**

In de Melkweg te Amsterdam wordt 28 januari 'The story of my life, young & foolish', een boek over het leven van saxofonist Hans Dulfer, feestelijk gepresenteerd. Dulfers levensverhaal is opgetekend door Nathalie Lans en verschijnt bij uitgeverij Scriptum.

Hans Dulfer is niet alleen saxofonist, maar timmerde ook aan de weg als bandleider, componist, concertorganisator, radiomaker, autoverkoper, lijstduwer, platenbaas, columnist, mede-oprichter van het Bimhuis, medeprogrammeur van het North Sea Jazz Festival en directeur van poptempel Paradiso. Hij ontving platina en goud voor cd's, de Wessel Ilckenprijs, de Bird Award, de Andreaspensing en is benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw. Dat leverde genoeg stof op voor verhalen. Ook geeft Dulfer in het boek zijn kijk op zestig jaar ontwikkelingen in de jazz.

Heeft u jazznieuws? Stuur het ons: jazzflits@gmail.com.

NIEUWS

'The Epic' van Kamasi Washington doet het goed bij de critici van de Volkskrant.

De beste jazzalbums van 2015 volgens De Volkskrant

De Volkskrant selecteerde eind vorig jaar vijftig albums als beste van 2015. In de lijst zijn vijf jazz-cd's opgenomen. Op **26** The Bad Plus Joshua Redman (Nonesuch), op **20** Vijay Iyer met 'Break Stuff' (ECM), **11** Mark Guiliana Jazz Quartet met 'Family First' (Beat Music), op **10** Anouar Brahem met 'Souvenance' (ECM) en op **3** Kamasi Washington met 'The Epic' (Brainfeeder/PIAS)

Rotterdam Jazz Orchestra betrokken bij viering 75 jaar wederopbouw

Van 24 juni tot en met 10 juli draagt The New Rotterdam Jazz Orchestra een steentje bij aan de viering van 75 jaar wederopbouw. Op acht iconische Rotterdamse locaties geeft het orkest binnen die tijdspanne een concert. Bij iedere locatie hoort een speciaal nieuw gecomponeerd werk. In totaliteit vormen ze de Rotterdam Suite. Op zondag 8 mei 2016 is de première van het stuk tijdens De Dag van de Rotterdamse Jazz in De Doelen. Onder andere Martin Fondse en Eric Vloeimans schrijven delen van de Suite.

Conservatorium Maastricht start Jazz School voor jongeren

Per 23 januari start het Conservatorium Maastricht een Jazz School voor jongeren vanaf veertien jaar. Die kunnen daar op twaalf zaterdagen lessen volgen. Lesonderdelen zijn 'Band', 'Plug and Play', 'The Origin of Jazz' en 'Voice training'. De school is bedoeld voor leerlingen op middelbare scholen die jazz willen leren spelen en studenten die toelating willen doen aan de vakopleiding.

JAZZFLITS 250

PLATEN

ZWITSERSE LABEL HAT-HUT BRENGT NA DERTIG JAAR WEER MUZIEK OP VINYL UIT

Het Zwitserse label Hat-Hut gaat na dertig jaar weer muziek op vinyl uitbrengen. "Wer hätte das gedacht, aber Schallplatten sind wieder voll im Trend", zegt oprichter Werner Uehlinger (80). Hij startte het label in 1975.

Uehlinger begon zijn label om saxofonist-trompettist Joe McPhee veertig jaar geleden de mogelijkheid te geven weer eens een plaat te maken. De twee ontmoetten elkaar in de VS, waar de Zwitser voor zijn werk bij een farmaceutische industrie was. Vanaf 1985 richtte Uehlinger zich volledig op zijn platenmaatschappij. Die bracht platen uit van onder anderen de saxofonisten Steve Lacy en Anthony Braxton. Zo'n vijfhonderd albums verschenen op Hat-Hut. Uehlinger richtte zich steeds op niches in de markt: "Es hat keinen Wert, gegen die grossen Labels anzukämpfen." Over de toekomst maakt de Zwitser zich enige zorgen: "Mit den Download- und Streaming-Diensten begann das grosse Sterben. Es hat eine ganze Branche kaputtgemacht."

PODIA

BELGISCHE FORMATIES DANS DANS EN LABTRIO IN SHOWCASES JAZZAHEAD! 2016

De Belgische groepen Dans Dans en LABtrio mogen een showcase-optreden geven tijdens de komende beurs Jazzahead! in Bremen. Ze zijn geselecteerd voor het onderdeel European Jazz Meeting en kunnen zich daarvoor een internationaal gezelschap van jazzprofessionals presenteren. Jazzahead! wordt van 21 tot 24 april 2016 gehouden.

In totaal 587 bands uit 43 landen meldden zich aan voor een showcase, ruim een kwart meer dan vorig jaar. Voor het eerst kwamen aanmeldingen binnen uit Sri Lanka, Qatar, Iran, Belarus, Azerbadjan, Macedonië en Servië. Vier jury's selecteerden uiteindelijk veertig groepen uit zestien landen. Ze treden op in de programmaonderdelen Swiss Night, German Jazz Expo, de al genoemde European Jazz Meeting en Overseas Night. De Nederlandse trompettiste Maite Hontelé is geselecteerd voor de Overseas Night. Ze woont al enige jaren in Colombia en wordt daarom door de organisatie als 'overseas' beschouwd.

Downbeat: 'Bimhuis en Amsterdamse Jazz Café Alto beste Nederlandse jazzpodia'

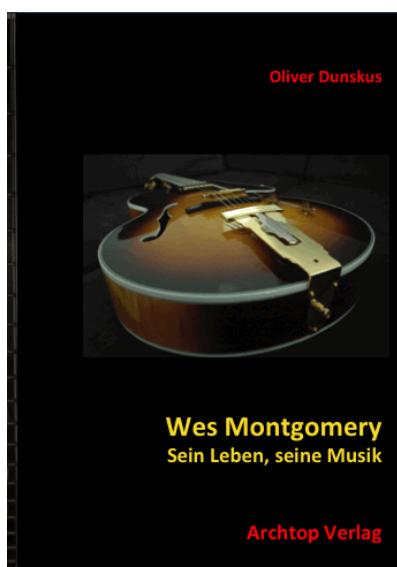
Amsterdam is voor Downbeat nog steeds het neusje van de zalm als het om jazzpodia in Nederland gaat. Volgens een overzicht van 's werelds beste podia in het februari-nummer van het Amerikaanse blad, moet je in Nederland voor jazz in het Bimhuis en Jazz Café Alto zijn. Het overzicht van beste jazzpodia verschijnt jaarlijks in Downbeat. Bimhuis en Jazz Café Alto zijn al jaren de favorieten van de Amerikanen. België ontbreekt in het overzicht.

Paul Bley overleden

De Canadese pianist Paul Bley is 3 januari op 83-jarige leeftijd overleden. Zijn loopbaan omvatte zo'n zestig jaar. Hij was een innovatief musicus die zijn steentje bijdroeg aan de free jazz-revolutie in New York in de jaren zestig. Hij speelde met onder meer Lester Young, Ben Webster, Sonny Rollins, Charles Mingus, Chet Baker, Jimmy Giuffrè, Charlie Haden, Paul Motian, Lee Konitz en Pat Metheny en is te horen op meer dan honderd platen. Zijn album 'Footloose' uit 1963 is een klassieker.

JAZZ OP PAPIER

WES GEWOGEN

Oliver Dunskus.
Wes Montgomery :
sein Leben, seine Musik.
 Hilden : Archtop, 2014.
 286 pag. (geen ISBN).
 Prijs 32 euro; email:
oliverdunskus@yahoo.de

Van alle series jazzmonografieën – en er zijn er zeker zo'n acht geweest – is die van het Duitse Oreos Verlag de langstlopende. Kwamen de meeste, ondanks veelbelovende aankondigingen, niet veel verder dan een stuk of tien deeltjes, bij Oreos steeg het aantal tot over de twintig. Sommige haalden zelfs meerdere edities (Miles, Coltrane), andere kregen een Engelse vertaling (Monk, Rollins, Chet). De opzet was telkens dezelfde: in navolging van de ondertitel: sein Leben, seine Musik, seine Schallplatten.

Deze indeling is ook die van een boek over gitarist Wes Montgomery. Wat er bij de schrijver Oliver Dunskus heeft voorgezeten daarvoor te kiezen, daar kunnen we slechts naar gissen. In ieder geval heeft hij zijn productie ook bijna dezelfde ondertitel meegegeven. Alleen heeft hij 'seine Schallplatten' weggelaten, terwijl dat onderdeel nu juist wel ruim veertig procent van de inhoud uitmaakt.

De schrijver is duidelijk een liefhebber en goed op de hoogte. Over de gitarist (1923-1968) is niet zo veel bekend en aangezien de schrijver zich voornamelijk heeft gebaseerd op hoesteksten en interviews weet hij er ook weinig aan toe te voegen. Wes was een bescheiden man, had de zorg op zich genomen van een groot gezin. Hij was een laatbloeier, maar speelde wel eerder gitaar dan voorheen werd aangenomen, zij het zonder theoretische scholing. Op zijn achttiende liet hij zich door Charlie Christian beïnvloeden. Drong pas door toen hij zesendertig was, door toedoen van Riverside-baas Orrin Keepnews. Schrijver Dunskus gaat in op zijn stijl en speeltechniek, zijn invloed op jongeren als George Benson en Pat Martino. Voor specialisten is er een extra hoofdstuk over de diverse soorten gitaar die hij bespeelde.

Montgomery's loopbaan wordt over het algemeen in vier perioden verdeeld, naar de platenmaatschappijen waarvoor hij werkte. Achtereenvolgens waren dat Pacific Jazz (met zijn broers Monk en Buddy), Riverside, Verve en A&M. Dunskus' boek verscheen net iets te vroeg om de jongste aanwinst, een dubbel-cd onder de titel 'In The Beginning', met eerder materiaal te verwerken. (Zie Bert Vuijsjes artikel in Jazzism van december jl.). Wel noemt hij een paar van die obscure sessies op Resonance HLT 8014 en 8015, en HCD 2011, maar die dekken de recente uitgave slechts gedeeltelijk.

Van elke sessie geeft de auteur nadere informatie over de producent, de omstandigheden waaronder de opnamen hebben plaatsgevonden en beschrijft hij in eenvoudige termen de muziek. Wel hadden, in verband met de feitelijke gegevens, dit gedeelte en de latere discografie beter op elkaar afgestemd moeten worden. Bij beide worden zowel de opnamedata als de songtitels vermeld, inclusief die van de later uitgebrachte takes, maar voor de bezetting kunnen we alleen in de discografie terecht.

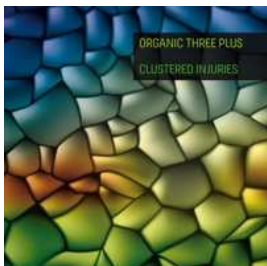
Afgaand op het uiterlijk, met nota bene een leeslint, verwacht je een verzorgde uitgave, maar het tegendeel is het geval. De paginering begint al bij het kaft c.q. het schutblad, er is geen titelpagina – bibliografisch een doodzonde – en de titels van de hoofdstukken schreeuwen om een groter lettertype. Wat in de inhoudsopgave een discografie heet, zijn in werkelijkheid twee lijstjes: een van de belangrijkste opnamen en een alfabetische opsomming van de platen in de volgorde van de catalogusnummers. Zo vinden we een lp op Columbia onder de seriecode FC.

[...vervolg op pagina 16](#)

Jan J. Mulder

JAZZ OP DE PLAAT

ORGANIC THREE PLUS Clustered Injuries Organic Three

Bezetting:

Milan Kracht (g),
Murk Jiskoot (vibes),
Frans Tunderman (b),
Kim Weemhoff (d).

Op 'Clustered Injuries' van Organic Three Plus zijn sporen van Frank Zappa te vinden. Bijvoorbeeld in de combinatie gitaar en xylofoon/vibrafoon, maar ook de hoge abstractie van de muziek doet mij aan Zappa denken. Als Milan Kracht los gaat op zijn gitaar en samen met vibrafonist Murk Jiskoot de versnelling inzet, dan ben je wat Zappa betreft eveneens aardig thuis. Overigens is de muziek op deze cd vaak te zachtmoedig om volledig met hem te associëren.

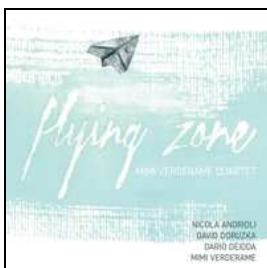
Kracht en Jiskoot – hij is in deze groep de 'Plus' - hebben al vaker samengewerkt, onder andere in de Troupe van Egon Kracht (waar ze in theaterproducties rond de muziek van onder anderen Bach en Zappa meededen). Ze weten dus wat ze aan elkaar hebben en spelen hier dan ook nauwkeurig samen, begeleidend en solerend. Ook zijn ze dienstbaar als bassist Frans Tunderman soleert. Tunderman vormt met Kim Weemhoff een ritmetandem die zijn mannetje staat. Tunderman draait al 36 jaar mee als bassist, zij het de laatste 23 jaar in deeltijd, omdat hij ook leraar Engels is. En Weemhoff is ook al 35 jaar in het vak en speelde in die tijd met vele grote namen. Avontuurlijke muziek, die wel enige inzet van de luisteraar vraagt.

Hessel Fluitman

Bekijk hier het duo Kracht-Jiskoot:

<https://www.youtube.com/watch?v=T26xrmk5Fh8>

MIMI VERDERAME QUARTET Flying Zone Jazz Addiction

Bezetting:

Nicola Andrioli (p),
David Doruzka (g),
Dario Deidda (b),
Mimi Verderame (d).

Domenico (Mimi) Verderame is een van de betere Belgische drummers. Zo niet de beste. Op 'Flying Zone' heeft hij een internationaal gezelschap rond zich verzameld: de Italiaans-Belgische pianist Nicola Andrioli, de Italiaanse bassist Dario Deidda en de Tsjechische gitarist David Doruzka. Het kwartet speelt zeer geconcentreerd en 'tight'. Bijvoorbeeld in 'Surprise me' van Verderame, waarin alles precies pas wordt weergegeven. Elke solistische bijdrage wordt door de anderen gedragen en verder gebracht. Je wordt als het ware meegetrokken door de muziek, of onder verwijzing naar de titel van de cd: mee de lucht ingezogen.

Op de cd staan de 'strakkere' stukken op naam van Mimi Verderame. In de composities van Andrioli is die dichtheid minder aanwezig. Zoals in 'Martha'. Daarin kan de pianist in een solo zijn wat vrijere gang gaan. De mildheid van 'Martha' kenmerkt ook 'Every sunday'. Dit stuk begint met Andrioli solo op piano. Een solo waarin hij de rust van die dag mooi weergeeft. In het laatste nummer, 'Brilliant corners' van Monk, wordt nog eens bevestigd wat een geconcentreerde eenheid deze ploeg is. De noten vallen nauwkeurig op hun plaats als de stukjes van een veelkleurige puzzel. T. Mook staat er per vergissing in het hoesje...

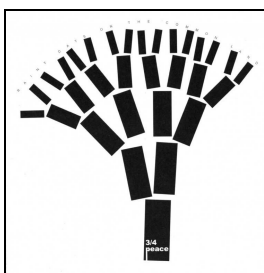
Hessel Fluitman

Bekijk een video over het album:

<https://www.youtube.com/watch?v=Adq3WCCR-B8>

WERKING LINKS IN JAZZFLITS

In Jazzflits zijn links opgenomen naar bijvoorbeeld filmpjes op You Tube, geluidsfragmenten of websites van muzikanten. Werken deze links niet, dan is het zaak om het pdf-bestand van Jazzflits eerst op uw pc of laptop te downloaden. Het is mogelijk dat de links niet werken op een tablet of smartphone. Dan is het kopiëren en plakken van de link in uw browser de oplossing.

3/4 PEACE**Rainy Days On The Common Land**
El Negocito Records**Bezetting:**

Ben Sluijs (as, fl),
Christian Mendoza (p),
Brice Soniano (b).

MÂÄK**MikMâäk****W.E.R.F.****Bezetting:**

Laurent Blondiau, Jean-Paul Estiévenart,
Bart Maris (tp, bu), Geoffroy de Masure
(tb), Michel Massot (tb, sous, euphonium),
Niels Van Heertum (euphonium), Pascal
Rousseau (tu), Pierre Bernard, Quentin
Manfroy (fl), Yann Lecollaire (kl, bkl), Guil-
laume Orti (as, ss, c-melody s), Grégoire
Tirtiaux (as, bars), Jeroen van Herzeele
(ts), Bo Van der Werf (bars), Fabian Fiorini
(p, keyb), Claude Tchamitchian (b), João
Lobo (d).

JAZZ OP DE PLAAT

Bij de titel, 'Rainy Days on the Common Land', krijg je meteen al een melancholiek beeld voor ogen: druppels tegen het raam, een beetje condens. En daarbij natuurlijk muziek die je helpt te verlangen naar vrolijker momenten. Het Belgische trio 3/4 Peace biedt je zulk dromerig repertoire zeker wel, maar het is zeker niet alles. Net als op hun titelloze debuut-lp halen saxofonist/fluitist Ben Sluijs, pianist Christian Mendoza en bassist Brice Soniano immers hun inspiratie uit de klassieke trio's van Jimmy Giuffrè, maar er is meer. 'Someone like Lee' is opgedragen aan Lee Konitz en zijn sublieme lichtvoetigheid die nooit vervalt in oppervlakkigheid. 'Constructive criticism' klinkt bijna als een vrije improvisatie, weerbarstiger dan de andere stukken op dit nieuwe album. En ook het thema uit het 'Tweede Violconcert' van Béla Bartók blijkt uitstekend materiaal voor een behandeling met de soepele swing en rijpe muzikaliteit die 3/4 Peace zo eigen is.

Herman te Loo

3/4 Peace speelt Bartók: https://youtu.be/5zDquEyg_R4

Blijkbaar was het vijfmans jasje te klein voor het Belgische Mâäk. In 2014 ontstond het idee om met een aantal zielsverwanten uit België en Frankrijk een bigband te formeren. In de zomer van dat jaar stond er daarom een fiks orkest onder de naam MikMâäk op het podium van Jazz Middelheim, en dat beviel. In juni 2015 kwam het gezelschap opnieuw bij elkaar in De Werf in Brugge en werden er opnamen gemaakt. Vandaar dat wij ook buiten België nu kunnen genieten van dit knetterende ensemble. De sound van de zeventienmans band is compact en zwaar, mede te danken aan het uitbundige lage koper met twee euphoniums (kernlid Michel Massot en Niels Van Heertum) en een tuba (Pascal Rousseau), en bovendien twee baritonsaxen in het arsenaal (Grégoire Tirtiaux en Bo Van der Werf). Voeg daarbij de complexe partituren met vele, over elkaar heen buitende melodieën (zoals in 'Tilt' van fluitist Yann Lecollaire), en we mogen concluderen dat de muziek van MikMâäk soms wat zware kost is. Zwaarder en massiever, althans, dan de lichtvoetigheid die we altijd gewend zijn van het Mâäk-kwintet. Soms duikt de speelsheid wel even op, zoals in 'Nine', de titeltrack van de vorige kwintet-cd, door componist en trompettist Laurent Blondiau van een aanstekelijke groove voorzien. Ook de funkelementen in 'Back and force' van de Franse bandleider Andy Emler geven de nodige smeugheid, maar het zijn toch vooral de gedragen collectieven die de overhand hebben. Dat leidt gelukkig wel tot fraaie climaxen in 'Litanie' (van pianist Fabian Fiorini) dat vanuit een Coltranesque tenorsolo van Jeroen van Herzeele opbouwt naar een Carla Bley/Charlie Haden-achtige sfeer.

Herman te Loo

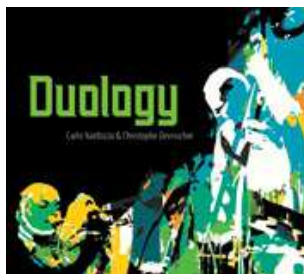
Kijk hier naar MikMâäk: <https://vimeo.com/96078460>

OVERZICHT GERECENSEERDE PLATEN EN BOEKEN

Bent u op zoek naar de recensie van een bepaald boek of een bepaald album? Raadpleeg dan onze **index van besproken boeken en platen**. De index geeft een overzicht van de boeken en platen die in de nummers 69 tot en met heden in Jazzflits zijn besproken, alfabetisch gerangschikt naar de auteur c.q. de uitvoerende artiesten. U vindt de index rechtsonder op onze website. Als u de overzichten nu meteen wilt raadplegen, klik dan hier: <http://www.jazzflits.nl>. De nummers 69 (januari 2007) en verder zijn op de Jazzflits-website in het archief te vinden.

IRIT DEKEL & ELDAD ZITRIN**Last Of Songs****Pinorrek Records****Bezetting (o.a.):**

Iris Dekel (voc),
 Eldad Zitrin (voc, p, rhodes, acc, g),
 Yochai Cohen (perc),
 Amitai Parienta, Nir Aimon,
 Gilad Ephrat (b),
 Omri Agmon, Eyal Heller, Dudu Tas (g),
 Gilad Snmueli (d).

CARLO NARDOZZA & CHRISTOPH DEVISSCHER**Duology****Eigen beheer****Bezetting:**

Carlos Nardozza (tp),
 Christoph Devisscher (b).

JAZZ OP DE PLAAT

'Last Of Songs' van Irit Dekel & Eldad Zitrin is een prachtig voorbeeld van Israëliëse perfectie en creativiteit. Het duo heeft dankzij de medewerking van tal van muzikanten een zeer gevarieerde cd gecreëerd. Op de plaat klinkt een grote variëteit aan invloeden door. Niettemin hebben vocaliste Dekel en accordeonist-multi-instrumentalist Zitrin een eigen stempel op de muziek gezet. Alle stukken hebben hun eigen arrangement. De twee hebben de songs soms vertraagd en dan weer de melodie verschaald. Soms is de begeleiding topzwaar.

'Bye bye love' van Beaudeloux & Bryant, dat geschreven werd voor de Everly Brothers en waarmee ook Simon & Garfunkel goede sier maakten, wordt hier een ballad en krijgt een totaal nieuwe aankleding. Zo ook 'Blues in the night' (Mercer, Arlen). Voor mijn gevoel, hebben ze 'You don't know what love is' (Raye, De Paul) met een banjo, een accordeon en met de contrabas in een staccatomotief erachter, wel wat ver van het origineel af laten drijven. Dekel en Zitrin hebben zich kortom op een eigen wijze meester gemaakt van de songs, niet gehinderd door traditie en 'juiste smaak'. Voor de avontuurlijk ingestelden onder u is dit dan ook een prachtig werkje, dat ook nog eens een eigenzinnige verpakking heeft: een enveloppe waarin een vouwblad met voor elke song een foto van het duo.

Hessel Fluitman**Bekijk het duo live in VPRO Vrije Geluiden:**

<https://www.youtube.com/watch?v=iZIY6AmVsTA>

Duo-platen zijn niet zo dik gezaaid. Saxofonist Lee Konitz wilde nog wel eens noten kruisen met een pianist als Paul Bley of Harold Danko en ook is 'Think' van trompettist Paolo Fresu met Uri Caine als meewerkend pianist als voorbeeld aan te halen. Op 'Duology' is de combinatie trompet met contrabas te horen. Trompettist Carlo Nardozza is de dragende muzikant. Bassist Christoph Devisscher heeft vooral een begeleidende rol. Hij gaat onverstoort en zeer zelfstandig zijn gang. Daarmee legt hij voortdurend een sterke basis voor de trompettist. Als de bassist zich eenmaal in je gehoor heeft genesteld, raak je hem niet meer kwijt naast de trompet. Louder begeleidend is hij dus nader beschouwd niet.

‘**Duology**’ is een duo-plaat die niet Spartaans is

In de meeste gevallen hebben de twee standards als uitgangspunt genomen. Maar ook het thema van het tweede deel van de Symfonie van de Nieuwe wereld van Antonin Dvorák passeert de revue. Carlo Nardozza heeft slechts één eigen compositie bijgedragen: 'Valse des escargots'. Daarin improviseert hij het meest vergaand van alle stukken op de plaat. De standards vereisen dat je als muzikant al solerend in de buurt van het thema blijft. Nardozza houdt zich daar aan. In vloeiende lijnen omspeelt hij het. Ook improviseert hij lange lijnen rond het thema. Christoph Devisscher legt daaronder met zijn meer abstracte benadering een melodisch tapijt. Een duoplaat weliswaar, maar een die heel wat Spartaanser had kunnen uitvallen.

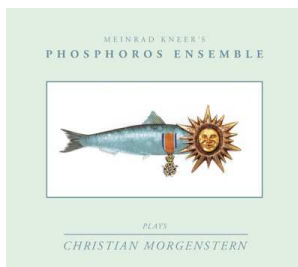
Hessel Fluitman**Meer over Carlo Nardozza op zijn website:**

<http://www.carlonardozza.be/>

Heeft u jazznieuws? Stuur het ons: jazzflits@gmail.com.

MEINRAD KNEER PHOSPHOROS ENSEMBLE

Plays Christian Morgenstern
Unit Records

Bezetting:

Almuth Kühne, Uli Plessmann (voc),
Frank Gratkowski (kl, bkl),
Kathrin Pachlof (harp),
Meinrad Kneer (b, comp).

MEINRAD KNEER QUINTET

Oneirology
Jazzhaus Musik

Bezetting:

Sebastian Piskorz (tp), Gerhard Gschlossl (tb), Peter van Huffel (as), Meinrad Kneer (b, comp), Andreas Pichler (d)

JAZZ OP DE PLAAT

In Duitsland is dichter **Christian Morgenstern** (1871-1914) een grote naam, maar daarbuiten is deze proto-dadaïst onte-recht vrij onbekend. Contrabassist en componist Meinrad Kneer (in Nederland bekend van zijn werk met het trio Van Veenendaal/Kneer/Sun, Spoon en Bite the Gnatze) is steevast van plan daarin verandering te brengen. Met het bijzonder samengestelde Phosphoros Ensemble (klarinet/basklarinet, harp, contrabas, een zangeres en een recitant) brengt hij werk van Morgenstern in composities en improvisaties. Want juist de nonsenspoëzie uit zijn 'Galgenlieder' leent zich zeer voor die losse aanpak. De keuze voor de zang van sopraan Almuth Kühne naast de door Uli Plessmann voorgedragen gedichten tilt het geheel naar een hoger plan. De laatste beschikt over een soms theatrale presentatie die bijvoorbeeld in 'Das grosse Lalula' uitstekend werkt en in deze klankpoëzie aan het werk van Jaap Blonk doet denken. Kühne heeft een heldere, onopgesmukte stem, loepzuiver en klassiek geschoold, maar ook intens en avontuurlijk. De harp van Kathrin Pachlof en de geplukte bas brengen de ritmische impuls en Frank Gratkowski laat wederom horen waarom hij een van de grote klarinetmeesters van Duitsland en ruime omstreken is. Vaak raakt de muziek aan modern-klassieke kamermuziek, maar door de improvisaties wordt het beeld ongrijpbaarder, en dat is precies wat het werk van Morgenstern nodig heeft.

De kwintet-cd '**Oneirology**' is een heel ander verhaal. Hierin heeft Kneer een groep jonge muzikanten om zich heen geformeerd die naast credits in de jazz en impro ook invloeden uit rock en funk meenemen. Zelf vormt de bassist met drummer Andreas Pichler een stevige ruggengraat in composities die rauwe energie aan muzikale intelligentie koppelen. De keuze voor altsaxofonist Peter van Huffel is daarin volstrekt logisch, want die weet met zijn trio Gorilla Mask een vergelijkbaar brouwsel tot ontbranding te brengen. Dat zijn droge, explosieve sound daarnaast perfect past in het blazersfront met trompettist Sebastian Piskorz en trombonist Gerhard Gschlossl is niet onbelangrijk. Kneer schrijft soms complexe thema's, die desalniettemin onmiddellijk herkenbaar zijn en op je binnenoer worden geëet, zoals Andrew Hill dat ook zo goed kon. Af en toe valt de band ook even stil om solisten a capella aan het woord te laten, zoals Gerhard Gschlossl in 'Himmel & Hölle' en de leider zelf in de intro van 'Aus dem wundersamen Leben der Salatgurke' (fijne titel, overigens). Dan blijkt hoe subtiel en wendbaar zowel het ensemble als de individuele leden zijn. En met 'Oneirology' is een sterk debuutstatement neergezet.

Herman te Loo

Beluister hier enige tracks van de albums:
<http://www.meinradkneer.eu/discography.php>

Breinonderzoek bij jazzpianisten

Twaalf professionele jazzpianisten kregen in een onderzoek foto's te zien van een vrouw. Op één foto keek ze blij, op een andere droevig en op foto nummer drie neutraal. De jazzmusici werd verzocht om bij elke foto te improviseren. Wat bleek? Voor elke emotie werd een ander deel van het brein geactiveerd. Meer informatie over dit recente Amerikaanse onderzoek is te vinden op: <http://bit.ly/1OzHjOg>.

Bron: McPherson MJ, Barrett FS, Lopez-Gonzalez M e.a.
Study of Emotionally Targeted Improvisation in Jazz Musicians
Scientific Reports. 2016.

JAZZ OP DE PLANKEN

ARCHIE SHEPP QUARTET

Bezetting:

Archie Shepp (sax, voc), Carl Henri Morisset (p), Reggie Washington (b), Steve McCraven (d).

Datum en plaats:

30 december 2015, Bimhuis, Amsterdam.

21.20 uur Archie Shepp Quartet - 1 set 90 minuten, stond in de aankondiging van het concert. Om 20.30 uur begon het voorprogramma van het duo Steve Busch – Paul van Kemenade. Ze schetsen een vijftal atmosferische en contrastrijke preludes, als poëtische en energieke opwarmers van de grote show. Shepp betrad het podium van het Bimhuis als een rockster avant la lettre. Stram in de benen, maar onwaarschijnlijk vitaal en geïnspireerd. De hele zaal hield de adem in... voordat er gejoel losbarstte na het eerste nummer, waarin Shepp zich liet horen in lange riffs en rake, subtiel gegeven klappen. Legendarisch en springlevend. Na een aantal jaren afwezigheid, was Archie Shepp weer helemaal terug in een afgeladen Bimhuis.

Het Bimhuis kondigt Shepp al vele jaren aan met de volgende tekst: "If Trane is the father, Pharoah the son, and Ayler the holy ghost, Archie Shepp is the uncle that no one mentions", schreef All About Jazz. Shepp trekt de lijn van de grote predikers van de tenorsax door, met een warmte en directheid die te traceren valt naar Don Byas en Ben Webster. De avant-gardist van het eerste uur, legt tegenwoordig de nadruk meer op verleiden dan op schokken. De boodschap is hetzelfde: de kracht en spiritualiteit van de muziek die hij steevast Afro-Amerikaans noemt."

Archie Shepp is een soortnaam. Een naam die garant staat voor een volstrekt unieke muzikale aanpak. Shepp, 78 inmiddels, is nog steeds in staat om op een verbijsterende manier te boeien, met zijn sound en mix van stijlen. Heeft hij nog wel een aankondiging nodig? Shepp was in Nederland in het kader van de 23ste aflevering van het festival Stranger than Paranoia in Tilburg, waar het Bimhuis in participeerde. Dit festival werd in 1993 door Paul van Kemenade geïnitieerd.

Het muzikale enthousiasme van Archie Shepp is bijna grenzeloos. Tussen de nummers die hij speelt zitten grote contrasten. In een rijke variatie aan Afro-
[...vervolg in de rechterkolom](#)

Archie Shepp: een rockster avant la lettre. (Foto: Joke Schot)

Amerikaanse tradities en stijlen, schakelt hij tussen avant-garde, bop, boogie, swing, ballads, gospel, rap en blues. In deze opsomming een onwaarschijnlijke stapeling. Bij Shepp vanzelfsprekend. Zijn eigen spel en sound zijn zo vormvast, dat het nauwelijks opvalt.

Shepp werd sober en energiek begeleid door drummer Steve McCraven, met wie hij al jaren samenwerkt. McCraven gaf een warm staaltje 'hambone'. Gezeten op een krukje roffelde hij met vlakke handen op zijn dijen, zodat hij een op tap dance lijkende swing creëerde. De jonge pianist Carl Henri Morisset is een goede begeleider, die een sterke balans maakt tussen verrassende arrangementen en fraai ensemblespel. Een stukje stride piano was een mooi pianistisch hoogtepunt. Het geraffineerde en toch vrij terughoudende spel van bassist Reggie Washington was een volmaakte aanvulling op de ritmesectie.

Het echt sensationele hoogtepunt lag deze avond bij de blues. Archie Shepp toonde zich als de ware blueszanger. Vitaal en met een huiveringwekkende timing, bespeelde hij de zaal als een rauwe crooner voor de ziel. Tederheid met een vlijmscherpe rand.

Roland Huguenin

JAZZ OP DE PLANKEN

STRANGER THAN PARANOIA

Datum en plaats:

24, 29 december 2015,
Paradox, Tilburg.

Ooit uit verveling geboren in het brein van Paul van Kemenade is Stranger than Paranoia een klein maar persistent festival dat de tijd tussen Kerst en Nieuwjaar nog enige glans geeft, dit jaar al voor de 23ste keer. Paranoia wordt nog steeds door Van Kemenade geprogrammeerd waarbij zijn doel is gekke, onverwachte en hopelijk verrassende combinaties bij elkaar te brengen, of op zijn minst dan toch groepen die we normaal niet of niet zo snel zullen horen. Traditioneel opent dit festival in Tilburg, maar inmiddels zijn ook Den Bosch (de Toonzaal), Nijmegen (Brebli) en Amsterdam (Bimhuis) onderdeel van dit festival geworden. Met zijn openingsoptreden hield **Van Kemenade** zich aan zijn eigen uitgangspunten. Hij bracht de gitaristen **Jacq Palinckx**, afkomstig uit de avantgarde/geluidsonderzoekscene, en flamencogitarist **Maurice Leenaars** samen. Met Leenaars heeft Van Kemenade veel gespeeld, met mede-Tilburger Palinckx af en toe en de gitaristen hadden elkaar nooit op het podium ontmoet. Die onwennigheid was te horen. De duo's met Van Kemenade waren verfrissend waarbij het met name met Palinckx tot een uitdagende confrontatie kwam. Het bracht het beste van beiden naar boven, terwijl het met Leenaars mooi en ingetogen was. Met z'n drieën liep het aanvankelijk moeizamer. Drie is te veel leek het en de gitaristen zaten elkaar enigszins in de weg. Juist daarom was het zo mooi te zien dat in de loop van het optreden beiden naar elkaar toegroeiden, Leenaars vrijer ging spelen en Palinckx flamencomotieven toevoegde in zijn weerbarstige improvisaties. Hoe anders was de Turkse ud-speler **Mehmet Polat**, die met zijn landgenoot Sinan Arat op ney (Perzisch-Turkse fluit) en de Malinees Bao Sissoko op de kora wereldmuziek speelde die met jazz niets te maken heeft, maar wel voor tachtig procent, zoals Polat beweerde, geïmproviseerd was. Je moet ervan houden: zenachtige introversie, voor sommigen rustgevend, voor anderen binnen de kortste keren slaapverwekkend. Dit zou het scherpe contrast moeten zijn met het **Surinam Music Ensemble**,
...vervolg in de rechterkolom

Vlnr: Palinckx, Van Kemenade en Leenaars. (Foto: Tom Beetz)

lang niet gehoord en ooit een sensatie op de Nederlandse podia. Het leek of zij door Polat al voortijdig in slaap waren gesust, en meer zin hadden in een avondje kroeg dan in een jazzpodium. Iedereen deed maar wat, behalve samen spelen en alleen leider drummer Eddy Veldman kwam nog tot een redelijk niveau. Tot overmaat van ramp kreeg het publiek de schuld omdat het bleef zitten en niet danste. De band zette Charlie Parkers 'Donna Lee' in op voorwaarde dat het zou opstaan, wat het ook braaf deed, maar zelfs het massaal swingende publiek kon de band niet tot leven wekken.

Risicovol programmeren heet dat, en eigenlijk is dat wel mooi, al was het nog mooier dat de afsluiting van dit festival in Tilburg de missers van de opening meer dan goed maakte. **Azure Hiptronics** van gitarist Rogier Schneemann opende de slotavond, maar het optreden was te kort om de onstuimige funk van deze band te ontplooiën. Nog voordat ze warm waren gedraaid moesten ze het podium verlaten voor pianist **Bert van den Brink** en zijn oud-leerling **Oscar Jan Hoogland**, die het erg leuk met elkaar hadden maar veel te lang op het podium zaten om te blijven boeien. Het was allemaal een opmaat voor waar iedereen voor gekomen was: **Archie Shepp**. Hij had het zo naar zijn zin om weer eens in een echt kleine jazzclub te spelen dat hij ruim twee uur de tijd nam om ver boven zichzelf uit te stijgen. Een historisch concert hoorde ik rondom fluisteren. Misschien wat overdreven, maar dat de bezoekers iets bijzonders meemaakten was duidelijk. Shepp zong weinig, speelde maar twee nummers op sopraan en liet zijn tenorsax loeien als een misthoorn in de haven. In een programma van Monk, Ellington en oudere eigen composities ('Steam', 'Mama Rose' en dergelijke) liet de 78-jarige Shepp er geen misverstand over bestaan dat hij de jazzlegende is die als laatst levende en actieve jazzmuzikant de fakkel hoog moet houden. In het overweldigende optreden liet Shepp alle hoeken en gaten van de jazz zien waar standards, scherpe eigen nummers en bovenal de blues de dienst uitmaken. Dat hij gesteund werd door een fantastisch trio, met de zinderende en creatieve drummer Steve McCraven, viel door zijn adembenemende spel nauwelijks op. En zo kwam het dat wat in het begin een zwak Paranoia-jaar leek te worden, uiteindelijk een van de sterkste ooit werd.

Tom Beetz

JAZZORCHESTRA OF THE CONCERTGEBOUW ICP

RUBEN HEIN

Bezetting:

Jazzorkest of the Concertgebouw
onder leiding van Rob Horstink,
Wolter Wierbos (tb),
Michael Moore (kl),
Han Bennink (d),
Ruben Hein (voc).

Datum en plaats:

20 december 2015,
Hothouse Redbad, Leeuwarden.

Veertig jaar geleden, op oudejaarsdag 1975, werd jazzclub Hothouse Redbad in Leeuwarden opgericht. Voor Ben en Greetje Scheper, de drijvende krachten achter dit podium, een goede reden om op 20 december groots uit te pakken met het Jazzorkest van het Concertgebouw, aangevuld met drie leden van het Instant Composer's Pool: trombonist Wolter Wierbos, saxofonist-klarinetist Michael Moore en drummer Han Bennink. Na de pauze stond zanger Ruben Hein voor het orkest. Dus eigenlijk waren het twee totaal verschillende sets. Kan dat wel, zulke verschillende muziekrichtingen in één concert? Met dit orkest wel. Met de ICP-leden en ter ere van ICP-oprichter Misha Mengelberg was een programma samengesteld met zijn composities. De meeste stukken waren gearrangeerd door Michael Moore. De overige had Henk Meutgeert al eens geschreven voor een gastoptreden van Mengelberg bij het Jazzorkest, nog voor de eeuwwisseling. Heel passend begon het concert met een stuk met de cryptische titel 'No idea'. Han Bennink zorgde in zijn eentje op zijn snare-drummetje voor de inleiding. Joris Roelofs en Michael Moore soleerden in het stuk op klarinet. En zo was een van de meest vervreemdende en prachtigste concerten in de geschiedenis van Hothouse van start gegaan. De leden van het orkest pasten zich prima aan, waardoor de stukken van Mengelberg wonderbaarlijk goed uitpakten. Stukken die hij wel eens spottend 'mijn bebopjes' noemde. In 'Rollo 5' improviseerden de sax- en trombonesectie collectief, onder leiding van respectievelijk saxofonist Michael Moore en trombonist Wolter Wierbos. Wat prima lukte. [...vervolg in de rechterkolom](#)

JAZZ OP DE PLANKEN

Ruben Hein. (Foto: Janey van Ierland)

Na de pauze kwam Ruben Hein mee naar voren. Omdat het 12 december een eeuw geleden was dat Frank Sinatra werd geboren, startte hij met enkele songs uit diens repertoire: 'The lady is a tramp' en 'Come fly with me'. Ruben Hein en het orkest maakten echt eigen werk van de stukken. Wat goede jazzmusici betaamt! Hoogtepunt van deze set was de ballad 'Lil' darling' uit het Count Basie-repertoire. Begeleid door een prachtig zacht spelend en mooi samen kleurend orkest. Aan het slot kwamen de ICP-mensen nog eens terug om Ruben Hein te begeleiden in 'De sprong o romantiek der hazen', het doldwaze liedje van Misha Mengelberg. Zo kwam een passend eind aan een feestelijk concert, waarin oude (bigband-) en nieuwe (ensemble-)jazz uitstekend samen gingen. Rest mij nog de flexibiliteit van het Jazzorkest aan te stippen. De leden komen met net zoveel gemak swingend en spannend uit de hoek met 'Sinatra-today' of bijna moderne serieuze composities als met de eigenwijze en eigentijdse muziek van een van de grootste componisten van de afgelopen vijftig jaar in de Nederlandse jazz.

Hessel Fluitman

JAZZ OP DE PLANKEN

**JAZZORCHESTRA
OF THE CONCERTGEBOUW
FRANCIEN VAN TUINEN**
Bezetting:

Jazzorkest of the Concertgebouw
onder leiding van Rob Horstink,
Francien van Tuinen (voc).

Datum en plaats:

18 december 2015,
Jazzkerk, Aartswoud.

Francien van Tuinen. (Archieffoto: Joke Schot)

Drummer Joost Patocka en zangeres Francien van Tuinen wonen in Aartswoud (Noord-Holland) schuin tegenover de kerk. Een kerk waarin de familie Patocka regelmatig jazzconcerten organiseert. Een week voor Kerst kwam het Jazzorkest van het Concertgebouw er spelen, met zang van Francien van Tuinen zelf. Met een aangename mix van drie kerstsongs ging het orkest feestelijk van acquit. Daarna ging men over tot de orde van de dag en werden stukken van Joris Roelofs en Martijn van Iterson gespeeld. 'Ataraxia' van Joris Roelofs had een donkere, gedragen sfeer, die naarmate het stuk vorderde steeds boeiender werd. De componist zelf op basklarinet en trompettist Jan van Duikeren op gestopte trompet droegen daar sterk aan bij. Martijn van Iterson schreef 'Sixmas' vooral als een feature voor hemzelf, maar ook Jan van Duikeren kreeg ruimschoots de kans om te schitteren. Stukken die richtinggevend zijn voor de weg die het Jazzorkest in wil slaan. Francien van Tuinen voegde zich halfweg bij het orkest. Een zangeres begeleiden vraagt om een iets genuanceerder benadering van de songs, maar het orkest liet zich niet echt in een hoekje drukken. Het bleef op volle sterkte meespelen. Van Tuinen zette in met 'If I were a bell'. Gebracht als een volwaardige blues: [...vervolg in de rechterkolom](#)

lekker lui en swingend. Gaandeweg werd ze helemaal gegrepen door de spanning die het orkest opriep en die zij met lichaam en ziel doorgaf. 'I've got my love to keep me warm' werd ingeleid in 11/8. Koud was het overigens niet buiten... In 'Have yourself a merry little Christmas' was prachtig koperwerk van de trombones te horen met bescheiden en hoog trompetwerk. Vervolgens kondigde Van Tuinen 'Jackie' aan, dat met een beetje fantasie wel een kerstliedje zou kunnen zijn: 'als je verdovende middelen hebt gebruikt', voegde ze er schalks aan toe. Vervolgens trok ze toch van leer! In een razend tempo nam ze de tekst door, terwijl ze de spanning erin hield en ook nog eens het swingen geblazen was. Meeslepend en dwingend. Uniek. Ilja Reijngoud mocht laten horen hoe je in zo'n song vaardig op trombone soleert: schetterend en voluit sterk. 'Ho, ho', dacht collega Bart van Lier, 'dat kan anders en beter', om vervolgens een ingetogen solo ten beste te geven. Trombonematen op hun allerbest, meesterlijk, van beide kanten.

In het gezongen 'My favorite things' lieten Sjoerd Dijkhuizen en – opnieuw - Jan van Duikeren horen hoe je deze door John Coltrane tot op het bot uitgebeende song toch nog kan gebruiken om fraai te soleren. Thad Jones' 'A child is born' kregen we ook met tekst voorgeschoteld. Na de uitsmijter 'Rudolf the rednosed reindeer' kwam dan in de toegift toch nog gelukkig Mel Tormé's 'The Christmas song'. En om helemaal in de decembersfeer te komen was er na afloop van het concert Glühwein!

Hessel Fluitman

Roos Plaatsman is zangeres en woont in New York. In Jazzflits doet ze verslag van haar muzikantenbestaan daar. (<http://roseellismusic.com>)

NEW YORK CALLING

2016

Ik doe al jaren niet meer aan goede voornemens, waarschijnlijk omdat ik mijzelf al genoeg voorneem en dan is er weinig bijzonders meer aan. Vroeger vond ik het heerlijk om op 31 december uitgebreid het afgelopen jaar door te nemen. Dan werd ik om twaalf uur even lekker emotioneel en voelde het nieuwe jaar daadwerkelijk als een nieuwe start waarin alles nog beter kon dan het al was. Dit jaar had ik een heel leuke avond met vrienden in Amsterdam met om twaalf uur een geweldig uitzicht over de hele stad. Ik besepte dat het de vierde keer dit jaar was dat ik spetterend vuurwerk zag, het vuurwerk tijdens Independence Day, het zomervuurwerk op Coney Island en een vuurwerkshow na het concert van het New York Philharmonisch orkest in Central Park. Hoe bijzonder het ook is, alles waar je veel van hebt wordt minder speciaal...

Vuurwerk had ik dus al gezien en goede voornemens zijn er altijd, maar omdat ik dit jaar het dramatische aspect van de jaarwisseling had overgeslagen en om half zes 's ochtends behoorlijk nuchter mijn bed in stapte, heb ik een nieuwe ontdekking gedaan: nieuwjaarsdag. Waar ik normaliter deze dag slapend doorbracht met als afsluiter afhaalchinese en paracetamol, stapte ik deze keer om elf uur mijn bed uit voor ontbijt in het Vondelpark waar het mistig was en rook naar het vuurwerk van de afgelopen nacht. De middag spendeerde ik in het Stedelijk Museum met daarna een lange wandeling langs de grachten en 's avonds met Surinaamse roti in de auto terug naar Groningen. Op 3 januari gaf ik met mijn band een heerlijk nieuwjaarsconcert in de Kloosterkerk in Thesinge (niets is lekkerder dan zingen in een kerk) en nu zit ik met Glühwein op de bank over de ijzige weilanden te kijken en schaatsen kinderen door de straten. Wat een heerlijk begin.

'De ene keer luister ik vol tevredenheid naar mijn cd, de andere keer vind ik het verschrikkelijk.'

Voor het eerst luisterde ik vandaag naar de opnames voor de nieuwe cd, die vlak voor de kerst gemixt zijn. Het is grappig hoe ik de ene keer vol tevredenheid en blijdschap naar de muziek kan luisteren en de andere keer in alle staten kan zijn omdat het het meest verschrikkelijke is wat ik ooit heb gehoord. Gelukkig is dit een vrij normale reactie onder muzikanten of beter gezegd perfectionisten. Ik zie inmiddels ook wel in dat alles weer over doen niet de beste optie is. Fascinerend is het wel dat ik ergens weet dat het een mooie cd wordt, en ik werk er ook met plezier aan, maar regelmatig sta ik op het punt om alles weg te gooien. Zijn daar ook boeken over geschreven?

In ieder geval, 2015 was voor mij vruchtbaar en productief. Ook heb ik weer een jaar kunnen wonen en werken in een fenomenale stad, een leerzaam jaar vol inspiratie en mogelijkheden. Nieuwjaarsdag heeft de toon gezet voor 2016 want nu ik dit schrijf, sluipt er langzaam maar zeker toch nog een goed *voorneempje* naar binnen: Geniet! (is dat niet eigenlijk waar het om draait?)

Bekijk Roos Plaatsman in de studio:
<https://vimeo.com/49549650>

Jazzpianist **Mike Del Ferro** reist over de gehele wereld. Hij is momenteel bezig met een reeks van tien cd's getiteld 'Songs Inspired By Wandering The Globe'. In deze rubriek vertelt hij verhalen van onderweg. (<http://www.mikedelferro.com>)

ZWERVEN OVER DE GLOBE

OP TIJD BEGINNEN

De klok en de tijd, ik ben er niet altijd even blij mee omdat ze - op diegenen die helemaal zen zijn na - de hele mensheid in zijn greep houden. Al is het natuurlijk wel handig om een referentiekader te hebben om dingen enigszins op het zelfde tijdstip te laten plaatsvinden. Maar ondanks dit is en blijft de klok in veel culturen niet heel relevant, en hoe dichter bij de evenaar hoe minder.

Zo speelde ik bijvoorbeeld in Senegal op het Saint Louis Jazzfestival, een fascinerende stad op vier uur rijden van Dakar, vlak bij de grens met Mauritanië. Ik zou het festival afsluiten met een concert rond middernacht. Ik ben sowieso altijd huiverig om als laatste op een festival te spelen als er meerdere bands geprogrammeerd staan, omdat het vrijwel altijd uitloopt. Bovendien zijn drie of vier concerten achter elkaar voor het publiek veel te veel. Maar niet in Senegal waar het normaal is dat concerten om 02.00 uur s 'nachts (!) beginnen. Niemand keek er dus vreemd van op dat het eerste concert op het festival pas om middernacht begon en ik uiteindelijk om half zes 's ochtends het podium betrad en tot 07.00 uur optrad, waarna ik direct door kon naar het ontbijt.

Wat ik uiteindelijk het meest bizarre vond was dat het publiek bleef zitten en onvermoeibaar enthousiast bleef. Het valt me trouwens sowieso op dat in West-Afrika de mensen maar een paar uur per nacht slapen en enorm veel energie lijken te hebben.

'Uiteindelijk betrad ik om half zes 's ochtends het podium en kon ik na afloop meteen aan het ontbijt.'

Zuid-Amerika en het Caribische gebied zijn ook niet altijd even punctueel. Ik gaf een keer een workshop op de Antillen die om 14.00 uur zou beginnen. Nadat ik een uur gewacht had en ik net op het punt stond om weg te gaan kwamen de leerlingen druppelsgewijs het lokaal binnen. Ik wees geïrriteerd op mijn horloge en zei: "Jongens, we hadden om twee uur afgesproken", waarop een van de leerlingen zei: "Meneer, u heeft een klok, wij hebben de tijd." Weg irritatie.

Aan de andere kant van de wereld zijn weer andere extremen, bijvoorbeeld Japan. Ik heb daar meegemaakt dat het tourschema letterlijk op de minuut werd uitgewerkt met details als: om 18.04 uur in de lobby, lopen naar de auto, 18.06 uur aankomst auto, inladen tot 18.09 uur, instappen en wegrijden om exact 18.10 uur. Als je in Japan niet op de seconde op tijd bent, schaadt dat je reputatie enorm.

Als je in Bolivia een afspraak maakt en men erbij zegt 'hora Boliviano' (Boliviaans uurtje), dan is de afspraak gemiddeld anderhalf uur later dan het geplande tijdstip.

Vooraf ook om deze reden neem ik altijd een tweede telefoon mee naar dit soort landen en koop ik een lokale simkaart. Als ik dan afsprek om opgehaald te worden in mijn hotel, dan zeg ik altijd: "Bel me als je in de lobby bent en dan kom ik meteen naar beneden." Ik heb op deze manier al vele e-mails kunnen beantwoorden en nieuwe composities geschreven in plaats van braaf wachten in de lobby op het 'afgesproken' tijdstip.

Bekijk Mike del Ferro in Vrije Geluiden:
<https://www.youtube.com/watch?v=UQWZLjwdsEY>

DE GOUWE OUWE VAN...

Hessel Fluitman

MARTIN FONDSE OKTEMBLE

Upperground
BVHaast 9806

Bezetting:

Eric Vloeimans (tp), Nils Wogram (tb),
Maarten Ornstein (bkl, kl),
Miguel Boelens (as), Mete Erker (ts),
Martin Fondse (p, harmonium),
Eric van de Westen (b),
Pieter Bast (d).

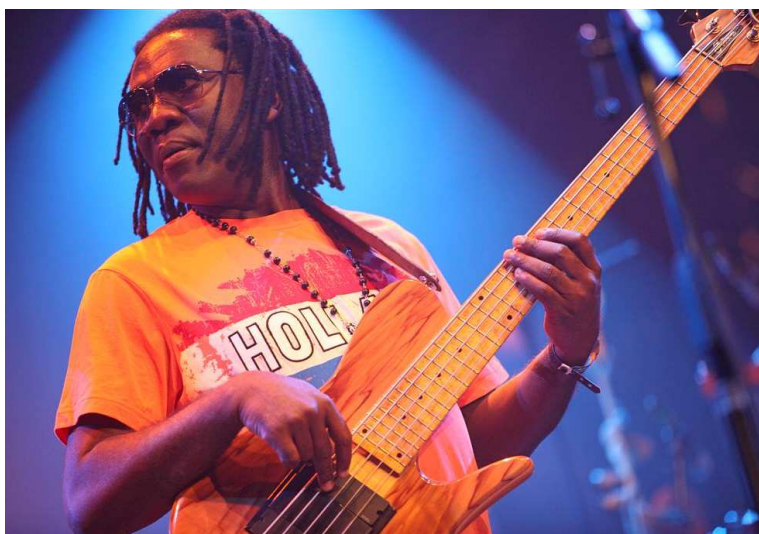
In het begin van zijn carrière – nog voor de eeuwwisseling – leidde componist-toetsenist Martin Fondse de groep Oktemble. Op de lessenaars stond veel van zijn hand: uitgeschreven werk met improvisatieruimte. De cd 'Upperground' werd in 1998 opgenomen. Het album bevat een mix van jazz, klassiek en humor. Met titels die veel woordgrapjes bevatten, zoals 'SNOW Motion', een beschrijving van traag vallende sneeuw. Elke compositie is een pareltje dat op zijn eigen manier schittert. Het samenspel van de blazers is breed, genuanceerd en zeer precies. Met zijn achten produceren de musici meer dan een 'small' bigband vermag.

De grote verscheidenheid aan composities wordt door de groep tot een prachtige eenheid gesmeed. Het openingsstuk 'Naar het platteland met de Laagland Cowboys' – maar dan in het Engels natuurlijk – wordt gevormd door een reeks over elkaar heen buitelandse motiefjes van de vijf blazers, die samen heel knap toch één geheel vormen. Nuance, melodie, samenspel, het is allemaal voortdurend aanwezig op de cd. Elke solist krijgt zijn ruimte: in het openingsnummer soleert bijvoorbeeld Miguel Boelens op zijn altsax en 'In de onderhand sonoor' blaast Maarten Ornstein op basklarinet het basismotiefje steeds weer anders. 'Slutspurt' - Deens voor Slotsprint - is een pareltje van samenspel in hoog tempo. Pieter Bast neemt daarin de helft van het werk en de tijd (!) voor zijn rekening. In 'Even tomorrow', naar het gedicht 'Zelfs morgen' van Remco Campert, is Eric Vloeimans de centrale figuur.

Het geheel is een fraai snoer van pareltjes. Dat maakt 'Upperground' tot een cd die wel wat vaker mag worden gedraaid. Overigens is het album nog verkrijgbaar op de website van de componist.

In de rubriek 'De Gouwe Ouwe van' zingt een medewerker van Jazzflits de lof over een speciale elpee, cd of dvd uit zijn of haar eigen collectie.

FESTIVAL FEBRUARI

Richard Bona tijdens het North Sea Jazz Festival 2011. Eind februari speelt hij in Tournai. (Foto: Joke Schot)

TOURNAI JAZZ

Maison de la culture, Tournai (B)
25 tot en met 27 februari 2016

(<http://www.tournaijazz.be>)

Met onder anderen: Igor Gehenot, Richard Bona, Dani Klein en Ulf Wakenius.

OVERLEDEN

Sam Dockery, 23 december 2015 (86)

Bekend als pianist bij Art Blakey's Jazz Messengers (1956 - 1957) en drummer Roy Haynes (1964). Daarna voornamelijk werkzaam in Philadelphia en omstreken

John Eaton, 2 december 2015 (80)

Amerikaans componist, niet te verwarren met de gelijknamige, even oude pianist. Werkzaam in de wereld van de opera met synthesizers en andere elektronica en ook in de jazz

Rusty Jones, 9 december 2015 (73)

Amerikaanse drummer, werkte in de jaren zeventig bij pianist George Shearing en pianist Marian McPartland; begeleidde talloze solisten in diverse genres.

Kjell Öhman, 5 november 2015 (72)

Zweedse pianist-organist; verkeerde veel in de nabijheid van de Zweedse gitarist Rune Gustafsson en de Noorse tenorist Bjarne Nerem. Verder opnamen met Tony Scott en Toots Thielemans.

jjm

VARIA

Cursussen 'Luisteren naar jazz' in Rotterdam

De komende maand starten in Rotterdam twee cursussen 'Luisteren naar jazz'. Allereerst gaat saxofoniste-presentatrice **Vera Vingerhoeds** de uitdaging aan om in zes lessen van anderhalf uur haar cursisten beter naar jazz te leren luisteren. Dat doet ze in LantarenVenster op zes maandagavonden. Ze start 8 februari. Meer info: http://www.lantarenvenster.nl/36-5151-Les_in_jazz
Vier dagen eerder begint saxofonist **Ruud Bergamin** zijn cursus Jazz. Onder de vlag van de Rotterdamse Volksuniversiteit loopt hij in acht lessen op donderdagavond de hoofdfiguren en stijlen uit de jazzgeschiedenis langs. Meer info: <http://bit.ly/1mAyrfS>

Heeft u jazznieuws? Stuur het ons: jazzflits@gmail.com.

BESTE JAZZ-CD'S 2015

VERVOLG VAN VOORPAGINA

- 11 Fred Hersch**
Solo (Palmetto)
- 12 The Bad Plus Joshua Redman**
Bad Plus Joshua Redman (Nonesuch)
- 13 Cecile McLorin Salvant**
For One To Love (Mack Avenue)
- 14 Tim Berne's Snakeoil**
You've Been Watching Me (ECM)
- 15 Myra Melford**
Snowy Egret (ENJA/Yellowbird)
- 16 Ryan Truesdell's
Gil Evans Project**
Lines Of Color (ArtistShare)
- 17 John Scofield**
Past Present (Impulse)
- 18 Arturo O'Farrill
& The Afro Latin Jazz Orchestra**
Cuba: The Conversation Continues (Motéma)
- 19 Jose James**
Yesterday I Had The Blues (Blue Note)
- 20 Chris Potter**
Imaginary Cities (ECM)
- 20 Matt Mitchell**
Vista Accumulation (Pi)
- 22 JD Allen Trio**
Graffiti (Savant)
- 23 Mike Reed's
People Places & Things**
A New Kind of Dance (482 Music)
- 24 Matthew Shipp Trio**
The Conduct of Jazz (Thirsty Ear)
- 25 Amir ElSaffar**
Crisis (Pi)
- 26 Liberty Ellman**
Radiate (Pi)
- 27 Ran Blake**
Ghost Tones (A-Side)
- 28 Nicole Mitchell/Tomeka Reid/
Mike Reed**
Artifacts (482 Music)
- 29 Dave Douglas Quintet**
Brazen Heart (Greenleaf)
- 30 Charlie Haden
& Gonzalo Rubalcaba**
Tokyo Adagio (Impulse)

JAZZFLITS HOUDT U OP DE HOOGTE

Twintig keer per jaar via ons uitgebreide en complete **jazzmagazine** Jazzflits:
<http://www.jazzflits.nl>;

JAZZFLITS HOUDT U OP DE HOOGTE

Veelal dagelijks met korte berichten op ons **digitale prikbord** bij Twitter.com:
<https://twitter.com/Jazzflits>;

JAZZFLITS HOUDT U OP DE HOOGTE

En periodiek via persberichten op onze **digitale informatiezuil** op Facebook:
<https://www.facebook.com/Jazzflits>.

JAZZFLITS HOUDT U OP DE HOOGTE

VARIA

De fototentoonstelling van Susanne Schapowalow werd op 19 december geopend door fotograaf Vincent Mentzel. (Foto: Joke Schot)

Expositie Susanne Schapowalow in Bimhuis

In het Bimhuis in Amsterdam is tot en met 17 februari een tentoonstelling te zien met jazzfoto's van Susanne Schapowalow (1922). Tussen 1948 en 1963 fotografeerde Schapowalow alle grote jazzartiesten die optraden in West-Duitse steden. Met vele musici raakte zij bevriend waardoor zij, naast podiumfoto's, ook intieme portretten kon maken van onder anderen Louis Armstrong, Duke Ellington, Chet Baker, Dizzy Gillespie en Ella Fitzgerald.

Tot 2010 bleef haar archief verborgen voor de buitenwereld. Een expositie in Berlijn en een boekuitgave onthulden een fractie van haar omvangrijke oeuvre. Na tentoonstellingen in het (pop-up) Jazz Museum Rotterdam, op het North Sea Jazz Festival en in Hong Kong is de collectie nu in Amsterdam te zien. De expositie wordt georganiseerd in samenwerking met Music Inspired Art.

ARCHIE SHEPP

JAZZ IN BEELD

Saxofonist Archie Shepp trad 30 december op in het Bimhuis in Amsterdam. Een uitgebreid verslag van dit optreden staat op pag. 8 van deze Jazzflits. De bovenstaande foto werd gemaakt door Joke Schot.

JAZZWEEK TOP 2015

- 1 Russell Malone**
Love Looks Good On You
(HighNote)
- 2 Harold Mabern**
Afro Blue
(Smoke Sessions)
- 3 Terell Stafford**
Brotherlee Love
(Capri)
- 4 Steve Turre**
Spiritman
(Smoke Sessions)
- 5 Steve Davis**
Say When
(Smoke Sessions)

De JazzWeek Jazz Top 2015 geeft een overzicht van de meest gedraaide albums op de Noord-Amerikaanse jazzradio in 2015.

COLOFON

JAZZFLITS is een onafhankelijk jazzperiodiek voor Nederland en Vlaanderen en verschijnt twintig keer per jaar. **Uitgever/hoofdredacteur:** Hans van Eeden. **Correctie:** Sandra Sanders. **Vaste medewerkers:** Tom Beetz, Reinier van Bevervoorde, Arne Van Coillie, Mike del Ferro, Hessel Fluitman, Bart Hollebrandse, Roland Huguenin, Frank Huser, Hans Invernizzi, Serge Julien, Peter J. Korten, Lex Lammen,

• Herman te Loo, Jan J. Mulder, Roos Plaatsman en Jorre Reynders. **Fotografie:** Tom Beetz, Jos Krabbe, Joke Schot, Jean

Schoubs, Willem Schwertmann. **Logo:** Het **JAZZFLITS**-logo is een ontwerp van Remco van Lis. **Abonnementen:** Een abonnement op **JAZZFLITS** is gratis. Meld u aan op www.jazzflits.nl. Een abonnee krijgt bericht als een nieuw nummer op de website staat.

Adverteren: Het is niet mogelijk om in **JAZZFLITS** te adverteren. **Adres(post):** Het postadres van **JAZZFLITS** is per e-mail bij ons op te vragen. **Adres(e-mail):** Het e-mailadres van **JAZZFLITS** is jazzflits@gmail.com. **Bijdragen:** **JAZZFLITS** behoudt zich het recht voor om bijdragen aan te passen of te weigeren. Het inzenden van tekst of beeld voor publicatie impliceert instemming met plaatsing zonder vergoeding. **Rechten:** Het is niet toegestaan zonder toestemming tekst of beeld uit **JAZZFLITS** over te nemen. Alle rechten daarvan behoren de makers toe. **Productie:** **JAZZFLITS** wordt geproduceerd door De Juiste Tekst (www.dejuistetekst.nl). **Vrijwaring:** Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.

JAZZFLITS 250

PHILIPPE CATHERINE & STRINGS

JAZZ IN BEELD

In het kader van Hello Jazz speelde gitarist Philippe Catherine 19 december met strijkers in C Mine te Genk. Met een programma waarvoor Catherine acht arrangeurs muziek liet bewerken die hij de afgelopen veertig jaar bij elkaar schreef. Met behalve leider Catherine ook Nicolas Fiszman (gitaar, bas), Nicola Andrioli (piano), Philippe Aerts (contrabas), Hans van Oosterhout (drums) en het Orchestre Royal de Chambre de Wallonie onder leiding van Frank Braley. (Foto: Jean Schoubs)

JAZZ OP PAPIER (VERVOLG PAG. 3)

De eigenlijke discografie begint pas op pagina 201, wat bij de inhoud weer niet vermeld is, waarna nog een deel volgt met filmopnamen. Het aantal spelfouten beperkt zich tot Wayne Marsh – moet zijn: Warne – en Duncan Schiedt (niet: Scheidt), die nog net voor zijn dood drie foto's opstuurde. Al met al een spijtige gang van zaken, want de inhoud had een betere vormgeving verdiend.

Het boek is in eigen beheer uitgegeven, voor de gelegenheid Archtop Verlag geheten, naar een model van de Gibson-gitaar.
Jan J. Mulder

PHILIPPE CATHERINE & STRINGS

JAZZ IN BEELD

Gitarist Philippe Catherine 19 december 2015 met strijkers in C Mine te Genk (zie ook de vorige pagina).
(Foto's: Jean Schoubs)

